

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG.

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 34 korona.
Egy hónap 3 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 38 korona.
Egy hónap 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

10 soros hirdetés sor egy napra 20 fillér.
Hosszabb hirdetéseknek külön díjtétel.

Ujabb sorok 40 fillér.

Arad, 1907.

FELELKÖS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, október 22.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérolk: Az új ellenzék.
- Városatyaválasztás előtt.
- A Kossuth-szobor helye.
- Kócián János. Irta: Prohászka László dr.
- A szeszélyes divat.
- Szenzációs házasság.
- A reklámházaspár.
- Anarkia Pécskán.
- Affér egy ebéd miatt.
- Az Iparosság és a munkáspénztár.
- Tárca: Dráma. Irta: Giosue Catalini.

Az új ellenzék.

Arad, október 21.

Ez egyszer, úgy látszik, nagyon gyengén fogott Kossuth Ferenc varázsszava és nem állotta ki a próbát a pártfegyelem. Barta Odön után ma Hentaller Lajos lépett ki a függetlenségi pártból. Bucsuzó levelében keményen nekiment Kossuth Ferencnek és azt veti a szemére, hogy a függetlenségi párt legutóbbi értekezletén tartott beszéde olyan volt, a minőt a boldogult Podmaniczky Frigyesnek se volt módjában hallani a boldogult szabadelvű pártban. Ha hozzávesszük a kevésbé tekintélyes kilépőket, Nagy Györggyel élükön, a pártkörön kívül állókat, idestova egész szép számra kerekedik ki a kvótaemelés ellenzéke.

Igaz, hogy Kossuth számadatai az elfogulatlan közvéleményt meg nem nyugtatták, sőt még világosabb lett a kiegyezést elítélő vélemény. Szemel látható, hogy ezek a numerusok önkényesen, a jó hatás kedvéért vannak csoportosítva, de a szomorú valóságot eltakarni nem képesek. A valóság pedig az, hogy olyan csere-

üzletet csináltunk, amilyent a szenegáli négerék szoktak csinálni Afrika partjain. Adtunk Ausztriának drága aranyport, értékes elefántcsontot, nagyáru mirrhát és kaptunk cserébe csillogó, de értéktelen üveggyöngyöket s egy-két üveg pálinkát. Adtunk kvótaemelést, dalmát vasutakat s még egy sereg komoly, nagy tételt s kaptunk viszont ici-pici közjogi üveggyöngyöcskéket, a melyeknek csak műkedvelők, nem pedig az ország számára van értékük.

Pénzbelileg, gazdaságilag deficittel végződik a leszámolás. Kimutatható volna ez magának Kossuthnak a beszédéből is, ha egyszerűen helyes csoportokba raknók a helytelenül és célzatosan összerakott számokat. De nézetünk szerint ez teljesen fölösleges. Döntő bizonyíték erre Wekerle és Kossuth beszédeiben foglalt közös vallomás. Az a vallomás, hogy a kormány szabad kezet biztosított magának a szesz-, petróleum-, cukor- és söradó megállapítására, helyesebben fölemelésére.

Itt van a bökkenő. Oly rossz a kiegyezés, oly óriási terheket rak az országra, hogy az eddigi közjövedelmekből nem kerül rá fedezet. A kormány tehát föl fogja emelni az omított cikkek *forgószámlái adóját*. A nép millióiból fogja kipréselni a magasabb kvótát és mindazokat a szolgáltatmányokat, amelyeket a kiegyezésben Ausztriának beígért.

Csöppet se csodálkozhatik a kabinet, ha a jól táplált képviselő táboron kívül nincs senki, aki lelkesednék a kiegyezésért. Közjogi vívmánykák ide vagy oda, a századik ember sem tud lelkesedni azért, hogy ha a mai gyalázatos kereseti

viszonyok között, amikor az élelmiszerek árai elérhetetlen magasságig emelkedtek, a nemzeti kormány jóvoltából a tejen, huson, kenyéren kívül még a petroliumot, sört, cukrot és pálinkát is kétségtelenül sokkal drágábban kell majd megfizetnie. A századik ember sem tud lelkesedni azért, hogy a nemzeti kormány a bőrt azért nyuzza le kiszípolyozott csontjainkról, mert Ausztria éhes és a vezérek gavalérosan akarják csillapítani beteges étvágyát.

Az ország népe nemcsak hogy nem lelkesedik a kiegyezésért, de határozottan irtózáttal gondol rémes terheire. Hiába akarnák az urak a diadal mázával bevonni, — Pandora szelencéje az, amelyből a gazdasági károk egész özöne zudul erre a szerencsétlen országra. Éppen azért ne erőltessék, hogy az ország még tapsoljon is önöknek. Ha gondolják, ha nyugodt lehet a lelkiismeretük, mert a legjobb akarattal sem tudtak jobb kiegyezést csinálni, hát vigasztalódjanak ezzel. De hozsannát azért, hogy nem tudtak jó kiegyezést csinálni; hozsannát azért, hogy alig számbavehetőleg tudtak határt szabni az osztrák kártevésnek; hozsannát azért, hogy drága kincsekért kevés hozzáértéssel értéktelen üveggyöngyöket szereztek, — ne várjanak. Sokra képes a magyar az ő bolond nagylelkűségében, de azt a kezet, amely Ausztria kedvéért szájából kiveszi az utolsó falatot s koldus botot nyom a markába, meg nem csókolhatja.

Mindezeket most már a pártfegyelem nyűgétől felszabadult ellenzéki csoport fogja a nemzeti kormányának fejére ol-

Dráma.

Irta: Giosue Catalini.

Ernesto Belfiore, a csinos bersaglieri főhadnagy, magából kikelve, dult arccal rohant fel Isidore Bianchi, a régi szakállu uzsorás harmadik emeleti sűk lakására. Betaszította a rozoga ajtót s láthatólag megkönnyebbült, midőn meglátta az uzsorásnak ellenszenves, kissé ijedten hátraforduló a cát.

Bianchi íróasztalánál ült s előtte nagy halomban számadások, kötelezők, váltók s egyéb bizonyítékaik feküdtek a megszorult emberek kétségbeesésének. Elseje közeledett s Bianchi, a rajta szorultak réme, ilyenkor kéréshetetlen szigorúsággal szólított fel a hitelezőit a fizetésre.

Mikor meglátta a belépő főhadnagyot, gyorsan, kissé reszkető kezekkel összesöpörte az iratokat s belegyömöszölte az asztalfiókba melyet kulccsal lezárt.

Azután felemelkedett és vakmerően bizalmaskodó mosolyal a főhadnagy elé ment, aki szemmel látható ellenszenvvel szorította, meg feléje nyújtott kezét.

— Ah, Belfiore főhadnagy ur! — szólít folyton mosolyogva Bianchi. — Ön ezuttal szokatlanul pontos, sőt több annál, mert hisz még négy napja van... nos, ez derék dolog... foglaljon helyet!

Belfiore arcat előntötte a bíbor. Miközben leült a bicsgő székre, zavarodottan kereste a szavakat.

— Ön téved, Bianchi. — szólalt meg végre. — Nem fizetni jöttem. Sőt pénzt akarok kérni. Azonnal, e percben kell...

Isidore Bianchi arca jég hidegre vált. A mosolyt különös, fagyos vonás váltotta fel ajkán. Apró szürkös szeméit Ernestora szegezte s monoton, csengésnélküli hangon így szólt:

— Lehetséges, főhadnagy ur. Ön kimerítette, sőt túllépte hitelét...

— De...

— Ismétlem, nem lehet. Önnek négy nap múlva fizetnie kell nagyobb összeget s most új kölcsönrel akarja súlyosbitani helyzetét. En nem vagyok rossz ember s nem akarom az ön vesztét...

A főhadnagy keze ökőibe szorult. Ez a vér szopó uzsorás, akinek kegyetlensége miatt valóságos terminusokon már nem egy pisztolylövés dördült el s aki érthetetlen módon Belfiorenek sokkal súlyosabb feltételek mellett szokott pénzt kölcsönözni, mint a többi áldozatának, jó szívére mer hivatkozni és adja a nagylelkűt. A fiatal tiszt önmagában mély keserűséggel átkozta balsorsát és szegénységét, melyek őt e vadállat karmai közé juttatták.

Szegény szülők gyermekeként lépett a katonai pályára s kitűnő tehetsége révén soron kívül előléptették főhadnagynak. A kétezer

lira fizetésből a kicsiny helyőrségben csak meg tudott élni valahogy, de mikor Rómába helyezték át, a drága fővárosban csakhamar adósságba keveredett. Hozzájárult még, hogy kissé könnyelmű volt s a pénzzel éppen nem tudott bánni. Mindamellettszótlan mértékben birta barátai és felebbvalói becsülését, kik v la meynyien fényes jövőt jósoltak neki.

Ernesto Belfiore boldog vőlegény volt. Jagyben járt ezredesnek gyönyörű leányával, Eleonorával. Az ezredes a pontosság és szigorú becsületesség mintaképe s nagy vagyon ura, tudta, hogy Belfiore szegény fiu, de azt, hogy adósságai vannak, nem tudta s Ernesto, aki ismerte leendő apósa felfogását, rettegett a gondolatától, hogy valaha meg tudhatná.

És ime, most még ez a buta véletlen, mely ebbe az irtóztató helyzetbe hozta! Boldogságában, vagy könnyelműségében, — ő maga sem tudta, — leült kártyázni és egy üd helyében elvesztett ötszáz lírát. Ezt elő kell keríteni, mert becsületszavát adta, hogy huszonnégy óra alatt megfizeti s mert a nyertes felebb valója, az őrnagya volt.

Belfiore leküzdötte undorát s kérő szóval fordult az uzsoráshoz:

— Nézze, kedves Bianchi, nekem azonnal kell ötszáz lira... Ön tudja, hogy néhány nap múlva lesz az esküvőm. Az esküvő után ön ezt is megkapja, meg a többit is...

Bianchi vontatottan válaszolt:

vasni. Bizonyos tartózkodással fogadjuk az új ellenzéket. Ha hivatását komolyan értő, a kormányt ellenőrző, nem elveken lovagló párt lesz, akkor öröm illeti; ha azonban pusztán népszerűség-ápolásból rohantak ki a pártkörből, ha ellenzékiességük nem egyéb a kuruckodás kamatoztatásánál, — akkor csak előlről kezdik a nagy függetlenségi párt karrierjét, amely a kormánypártisághoz vezetett. És a réginek előlről kezdése sohase járt sikerrel. Az új ellenzék legyen új, — nemcsak az emberekben, de a programban, harcmodorban és a politikai okosságban is.

Városatyaválasztás előtt.

A kilépők és benmaradók.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

November közepén városatyaválasztás lesz Aradon. A törvényhatósági bizottság választott tagjai közül harminchatnak mandátuma lejár, miért is új választás válik szükségessé, amely valószínűleg november 17-én lesz. *Varjassy* Lajos polgármester a választás ügyében jelentést tesz az e havi közgyűlésnek, amelyben kéri fogja a választás napjának megállapítását és a választási elnökök és jegyzők kiküldését.

A kilépő városatyák névsora a következő:

Az első kerületben:

Csák Ciriák,
Mandl Vilmos dr.,
Nagy Sándor dr.,
Rosenberg Sándor dr.,
Salacz Gyula,
Schusztér Henrik dr.,
Wallfisch Ármán dr.,
Tedeschi Viktor,
Tisch Mór dr.

A második kerületben:

Frint Lajos,
Léitner Ernő dr.,
Millig József,
Nesnera Aladár,
Schartner Sándor,

Stauber József,
Tabakovits Emil,
Tolnai János dr.,
Kovács Vince.

A harmadik kerületben:

Barcza István,
Blaskovits Antal,
Dobró Pál,
Fritz József,
Kiss Ferenc,
Müller Károly,
Nagy Kálmán,
Szalay Arnold dr.

A negyedik kerületben:

Fetter Géza,
Issekutz László dr.,
Mittner József,
Reiche Ferenc,
Révész Adolf,
Solyom József,
Szathmáry János,
Vass Gusztáv.

A választott városatyák másik felének mandátuma 1910. december 31-éig érvényes. Ezeknek névsora a következő:

Az első kerületben:

Rosenberg Miksa dr.,
Ring Géza,
Varjassy Árpád,
Kohn S. N.,
Steinhardt Mór dr.,
Schusztér Ilés dr.,
Nemess Zsigmond dr.,
Somló Ármán dr.

A második kerületben:

Glück Károly,
Péterffy Antal,
Ottenberg Tivadar,
Maresch Gyula,
Hoffmann Antal,
Magyary Ferenc,
Sebesy Ferenc,
Vizer Lajos,
Id. Szalay Károly.

A harmadik kerületben:

Cséczy Imre,
Ifj. Nachinébel Ödön,

Steigerwald Alajos,
Tenczlinger Károly,
Sófalvi György,
Müleik Lajos dr.,
Steiner Jakab,
Probszt Mihály,
Don Konstantin.

A negyedik kerületben:

Barabás Béla dr.,
Domonkos Lajos,
Kabdebó János dr.,
Nikolics Sándor,
Inokai Tóth Lajos,
Avarfy Imre,
Kernács Lajos,
Bene Gyula,
Kossuth Pál,
Szántay Béla.

A polgármester a választás napjára valószínűleg november 17-ét hozza javaslatba a törvényhatósági bizottságnak.

A Kossuth-szobor helye.

A József főherceg-uton.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

Az aradi Kossuth-szobor helye meg van állapítva. A sablontól eltérőleg *szabad* téren áll majd Aradon Kossuth Lajos szobra, így is szimbolizálva a magyar szabadság megteremtőjét.

A Kossuth-szobor bizottság tegnap délelőtt a városház tanácstermében ülést tartott és megállapította a Kossuth-szobor végleges helyét, melyet a műszaki bizottság a szobor részére a József főherceg-uton kijelölt.

Ezerint a Kossuth-szobor a József főherceg-utonal közepén, a csarádi palota folytatásának tengelyére lesz felállítva.

Az ülésen Nagy Kálmán elnökölt, melyen a bizottsági tagok csaknem teljes számban vettek részt.

Nagy Kálmán elnök megnyitván az ülést, elsősorban a műszaki bizottság határozatát ismertette. *Magyari* Ferenc a Kossuth-szobor helyéről a városház előtti teret találja a legalkalmasabbnak.

Domonkos Lajosnak is volt egy indítványa.

— Nem lehet...

Belfiore remegve sapkája után nyúlt. Szemeiben a kétségbeesés tükröződött.

— Akkor nincs más választásom, — szólt felemelkedve — mint főbelövöm magamat.

Isidore Bianchi elhalványodott.

— De főhadnagy ur! — szólt hebegve — ezt csak nem teszi... Megálljon! talán még ez egyszer segíthetek önön... Hozott váltót?

A tiszt igent intett.

— Ezer líráról?

— Igen.

Belfiore átnyújtotta a váltót s Bianchi leolvasott eléje — négyszázötven lírát.

A főhadnagy olvasatlanul zsebébe gyűrte a pénzt és elrohant.

— A nyomorult! — mormogta, midőn lelépett a lépcsőn. — Hogy félti azt a rongyos néhány ezer lírát, mely a halálommal veszendőbe ment volna...

*

Néhány nappal esküvője előtt Ernesto Belfiore levelet kapott az uszorástól. Csak ez az egy sor állott benne:

Az esküvője előtti napon hallani fog rólam.

Isidore Bianchi.

A fiatal tisztet borzasztó izgatottság fogta el. Eszébe jutott, hogy ismét elhalasztott egy terminust és félredobta a vén uszorás egy sürgető levelét. Vajjon mit forralhat? Csak nem

akarja tán apósa tudomására hozni adósságát? Nagy Isten! Amilyenek az ezredest ismerte, ez a körülmény alkalmas lett volna arra, hogy az egész házasságot meghiusítsa, őt lehetetlenné és boldogtalanná tegye.

Egész napon át nem tudott a gyöttrő gondolatoktól szabadulni. Estére kelve az örületnek egy neme fogta el. Halálos gyűlölet töltötte be lelkét megrontója iránt, szemel előtt vérfoltokat látott s mintha fülébe egy titkos hang örökké ezt sugta volna: öld meg! öld meg!

*

Késő volt, mikor Belfiore az egymagában lakó uszorás ajtaján kopogtatott.

— Ki az? — kérdezte egy félénk hang

— En vagyok, Belfiore, — szólt nyugodt hangon a főhadnagy.

Bianchi néhány szót mormogott, azután kinyitotta az ajtót.

A főhadnagy belépett.

— Bocsásson meg, — szólt higgadtan, hogy ily későn háborgatom. — De meg akarom fizetni az adósságomat...

Ezzel kabátja belső zsebébe nyúlt.

Az öreg zsidó arca előbb meglepetést, majd szokatlan lágyaságot, majd nem szeretetet áruult el.

— No, no... — mormogta, — azért nem kellett volna úgy sietni... nem vagyok én rossz ember... nem akarok én semmi rossz...

A szó ajkán fagyott. Bámulva rámeresztette szemét Belfiorera, aki villámgyorsan tört

ragadott elő zsebéből s azt belemélyesztette az öreg torkába.

Isidore Bianchi kezével kétszer-háromszor csapkodott a levegőben, azután hörögve összeesett. A fiatal főhadnagy irtózva félreszökött a kiszökkenő vérsugár előtt.

Azután megfordította az ajtó kulcsát és lázas sietséggel keresni kezdett az asztalon heverő iratok között. A váltóit kereste.

Nem talált semmit, de kezébe akadt egy feibélyegzett, vaskos levél. — az ő címére.

Felbontotta és dermedten nézte tartalmát. Összes váltói és kötelezői mellett ott feküdt egy levél.

Majdnem kővé vált; mikor elolvasta:

Kedves Főhadnagy Ur!

On abban a korban van most, melyben az én fiam volna, ha tízenyolc éves korában nem halt volna meg. On nagyon hasonlít hozzá. Az ön holnapi boldogságához én is hozzá akarok járulni valamivel, s itt küldöm önnek vissza összes váltóit. Fogadja szívesen és legyen boldog.

Hive

Isidore Bianchi.

Ernesto Belfiore lerokadt egy székre és kezével elfödte arcát.

Néhány pillanattal később eldőrdült egy lövés.

A berohanó házbéliek két holttestet találtak a szobában.

szerinte a szobrot a Radnai-utí és kiserdő közötti utvonalon kell felállítani.

Nagyobb vita után, melyben Steiner József, Magyar Ferenc, Virágh Lajos, Tabakovits Emil, Nagy Kálmán, Jankó Imre, Nachtnébel Ulón, Kovács Vince, Klein Ignácz, Schwartz Zsigmond vettek részt, az ülésen jelen volt bizottsági tagok Tabakovits Emil indítványára a *műszaki bizottság határozatát fogadták el.*

Az ülésen végleg megállapították a szobor méretét is, amelynek összmagasságát 10'02 és szélességben 12'40 méterben fogadták el. A szobor tehát 98 centiméterrel alacsonyabb lesz, mint amekkorára tervezték.

Nagy Kálmán, a szobor-bizottság elnöke ezután bejelentette, hogy Lukácsy Lajos a saját költségén vállalkozik a felállítandó szobor körül hely parkozására, amit a bizottsági tagok lelkes éljenzéssel vettek tudomásul.

A Kossuth-asztaltársaság ma este tartott ülésében foglalkozott a Kossuth szobor elhelyezésének kérdésével. Az asztaltársaság egyhangulag hozzájárult a szoborbizottság határozatához, mely a szobrot nem a városház előtt, hanem a József főherceg-ut torkolatánál kívánja felállítani. Az asztaltársaság nevében Nagy Kálmán elnök és Schwarze Zsigmond titkár beadványt intéztek a városi törvényhatósági bizottsághoz, melyben a szobor helyeül az uttest egy részének átengedését kérik. Az asztaltársaság hozzájárult ahhoz is, hogy a szobor méreteit kisebbítsék.

Kócián Jarosláv.

Irta: Prohászka László dr.

Arad, október 21.

A hegedűnek már néhány évtized óta elismert legmagasabb rangu mesteriskolája a prágai. Aféle modern zenei Parnasszus ez, ahová összesereglenek az ó- és újvilág kiválóított művészcsemetéi, hogy játékuknak Sefcsik tanár adja meg a művészi befejezettség zománcát.

Sefcsik tanár nevét ma szóitében azzal a hódolattal emlegetik, mint akiben egy tökéletes művész a tökéletes zenepedagógussal egyesül s őt magát úgy tisztelik, mint a Góziusz földi helytartóját, aki már egész modern művészgenerációt kent föl. Az ő lelkéből fakad az a kaszáliai forrás, melyből a jelenkor legnagyobb hegedűsei merítették s tőle nyerték a művészi vérkeresztséget oly nevek, mint Kubelik, Oadricsek, Lange, legujabban pedig az említettek között természetesen talán a legkisebb és mégis valamennyinél egy fejjel nagyobb Kócián Jarosláv.

Ezzel a huszonhárom éves cseh hegedűssel szemben tehetség dolgában csodálatos arányban nyilvánult meg a természet bőkezősége. Már öt éves korában atyjától ellesett cseh népdalokat teljesen önállóan variál a hegedűn. A gyermekkor játékszerét nem ismeri. A hegedű a mindene. Olyan az neki, mintha vele született volna, mintha hozzá volna nőve testéhez, lelkéhez. A legnagyobb büntetést jelenti reá, ha azzal fenyegetik meg, hogy elveszik tőle a hegedűt. E rém előtt legnagyobb zsarnoka, a pajkos gyermeköztöne is kezessé alázódik. Tíz éves korában a legkedveltebb cseh népdalokat három- és négy szólamra átírja, majd tanulótársai közül zenekart szervez, partitúrát dolgoz ki, azt betanítja s a zenekart maga dirigálja. Tizenhárom éves korában keresi fel a prágai mesteriskolát, hol a tehetséges tanítvány kiváló művésztanárának csakhamar méltó versenytársává lesz, ma pedig már az egész zenevilág csodálja és ünnepli az ő számos diadalmait sikerének tűzében megedzett művészetét.

Kócián művészetének minden kvalitása oly egész, oly tökéletes, hogy tulajdonképpen felül áll a kritika akció-vonalán. Játékának dologi részét abszolút bztosság és tudatosság jellemzi. Technikája minden irányban gondosan kifejlesztett s a legaprólékosabb művészi mozaikmunkára képes. Ideálisan tiszta oktávai és kettős fogásai, flageolet-jei felülmulhatatlanok. Boszorkányos tudással uralkodik hangszerén s abból oly hatásokat csal ki, amelyek eddig szinte ismeretlenek. Így a Pagauini koncert futamainál, a legszédítőbb játék közben új hangszínek elevenednek meg, amelyek már az ő zsenialitásának alkotásai. Itt az exekutív zenészt már az alkotó géniusz heve ragadja magával.

Ez a nemes értelemben vett virtuozitás ritka zenei értelemmel és érzéssel találkozik az ő játékában. Ennek tulajdonítható lágy és kerek kantilónája a melódiának elbűvölő érzéki varázsa. Az a lélekbe átolvadó lágyág, amelylyel pl. a Schumann Trümmerei át játszotta, ez maga hegedülésnek csodásan stilizált édes-szavu éneklése, aminőhöz hasonlót talán csak Sarasate-tól, a hegedű ifju-vén trobadur-jától hallottunk.

Kócián magas zenei intelligenciájáról, alkotó vénájának gazdagságáról tannakodik az ő Intermezzo-ja, ez a Grieg melódiájú invenciózus zenemű, amelyet élesen körvonalozott plasztikus előadásban mutatott be.

Ha mindezek mellett tekintetbe vesszük Bach Ciaconna-jának klasszikusan szép interpretálását, úgy megállapíthatjuk, hogy virtuozitás és klasszicizmus szerencsés harmóniává egyesülve adja meg Kócián művészetének egyetemességét. Ugy hiszük, az utóbbi áll közelebb a művészlelkéhez. Amellett, hogy mestere csillogó játékbavurnak, mégsem játszik azzal az osztatív, szinte léha könnyed-éggel, azzal a nonchalance-val, mint Kubelik. Az ő palettáján is megvan a hegedű technika komplett színskálája, de ezt nem arra használja, hogy kápráz tasson vele. Tudni tudna, de nem akar. Ez a színskála nála csak arra való, hogy azzal festve, az érzéshez, a szívhez szóljon. Épp azért igazi, meggyőző hatást ér el. Játéka csupa szín, csupa lélek — a hallgatóra nézve a legmagasabb esztetikai gyönyörűség kristályforrása.

A szeszélyes divat.

(Párisi level.)

Páris, október 18.

Az őszi egyelőre csak a kalendárium lapjain létezik s az őszi divat is egyelőre csak a teóriák divatja. A divatszalonokban mannequinek sétáltatják a csikos és kockázott trotteur-kosztümöket, a tafota-szoknyákat és bársony-bolerókat, az estélyi ruhákat gaze- és voil chiffonból, a selyemköpenyeket és prémós belépőket, míg azok akiknek a divat ezeket a legujabb meglepetéseit szánta, hanyagon, indolensen sétálnak az elhordott marinchék, vagy szürke tónusu tavaszi kosztümjeikben, s legfeljebb annyi koncessziót tesznek a kalendáriumnak, hogy az orgonavirágos, la france-rózsás bast-kalapokat nagy tafota vagy nemez clocheokkal cserélik fel.

Ugy látezik, hogy a francia divat impresszióit a külügyi politikával kapcsolatosan nyeri. Legalább erről tanuskodtak a japáni diadalmas hadjárat után forgalomba kerülő kimonák, a bur háborút nyomában követő burhajtokás home-spun kabátok és oldaltcsapott burkalapok, s most a kazablankai bonyodalmaik idején az afrikai törzsek fejdíszzeire emlékeztető kuszált tollkoronákkal ékesített visszahajló, vagy gombaformájú kalapokká kinevezett kis indiánus sátrak. Párisban, ahol az elmúlt napokban az időjárás már kacérkodott a kandalló mellé készí-

tett nagy fahasabokkal, s ahol éppen ebben az átmeneti stádiumában a szezonnak van erősen kifejlődve a szállodai élet, dinerknél vagy szalonpartikulierek kisebb összejöveteleinél már teljes kialakulásában lehetett látni a nálunk még elfojtott divatot.

A Grand Hotelben láttam a szép Casteja grófnőt sötétzöld liberty-ruhában. A dupla aljnak felső része tunikaformában omlott az alsóra s szélein görög stílusú, zöld tónusban tartott széles himzett bordure volt. A derék teljesen ráncokba szedve, minden anyag hozzávétele nélkül, képezte az övet s az e fölé eső sugarakban szétomló vállrészeket. A selyem-sugarak közepén gyémántból kirakott napraforgó. Az ujjak bővek, szintén dusan ráncoltak s japán-szabásban omlanak egy durvaszálu filetesipke alsó-ujjra. Óriási Lawrence-kalap barna nemezből, leomló s a kalap karimáját körülfutó nyitott zöld structol-lakkal.

Gyönyörű szép volt Rothschild Henrikné bárónának fehér tüll-ruhája. Filet alap, fehérítetlen nyers fonállal, régi velencei miaták után himezve. A szoknya elől kettévált és széles bársonyszalaggal van szegélyezve. Láttam engedi az alsó ivar-brokátból készült szoknyát, melynek alján három tizenöt centiméternyi széles szegély van. A derékrészek egymásra kereszteztek, a rézsut lefutó ráncok között bársonyszalagokkal. Az ujjak nyitott lengyeles lebentyűk, melyek csaknem a szoknya aljáig érnek, csücskeiken bársonyszalag csokrokkal. Alattuk könyökig érő keresztezett alsóujjak aranyázból. Reynolds-kalap világoskék libertyből, husszinselyemmel bélelve. Disz: halványkék és husszinü paradicsommadarak.

A Boulevard des Capucins-on láttam a „Comédie Française”-nak egy bájos tagját, egy sikkes és igen egyszerűen ható délutáni utcai öltözetben, amely a mi őszi látogató-ruhánknak felel meg. Olomszürke, uszályos lapokba szabott teljesen testhez simuló szűk alj s térdig érő, elől elkerekített fekete posztó-kabát, szürke hajtokákkal és szürkerü, dus, szürke sujtásozással. A visszahajtott állógatter alatt csokorba futó, fehér, szürkével befoglalt taftcsik.

A hosszú és szűk szoknya egyáltalán egyike a legmeglepőbb divatujdonságoknak. Teljesen testhezsimuló s hogy még jobban a feszültség benyomását keltsse, az előlapon néhány alig markirozott keskeny kis ránc fut éka'akban össze. Mialatt ezeket a kissé frivolan ható modelleket néztem, eszembe jutott, hogy mi módon került ki évekkor elelőtt Drecoll műterméből az első világháborúra induló megrövidített dereku ruha.

A toilette egy amerikai milliárdos leánya számára készült igen drága, Párisból meg hozatott anyagból. A próbánál a derék elrontottnak bizonyult, amennyiben a szabász néhány centiméterrel rövidebbre szabta. Rögtön indult a távirat Párisba, hogy fedezzék azonnal a sürgős szükségletet, azonban sem a kereskedő, sem a gyáros a rendelésnek nem tudott eleget tenni. Hiába ajánlott volna Drecoll mester más anyagot a milliárdos leánya csökönnyös elragadtatással éppen ehhez az egy mintához megalkotott. Így hát lendített egyet a telelmentes szabó a divat szekerén, csináltatott egy pár rövidderaku modellt s így lón az elrontott ruha az akkori divatszezonnak Modéle type-je. Ezek a szűknél-szűkebb, indiskrét ráncokat képező szoknyák vajjon nem egy atelierbeli furfangosságnak áruái-e? Ugyan, melyik szép asszony szoknyája emelte divattá ezt a még röviddel elelőtt hirdattatánnak, elrontottnak deklarált divatot? Bizonyos az, hogy mellette még fennáll a berakott és beráncolt szoknya minden változatosságában s hogy erősen igyekszik utat törni, bár leplezett, ravasz formában, a régi kegyvesztett tunika.

Az őszi színregiszterben a fekete a legkritikában előforduló tónus. A trotteur-kosztümekben csikosak és kockázottak, részben az egész öltözet, de gyakran csak az alj számára. Ilyenkor a fél-

hossza kabát egyszínű, tónusban az aljhoz illő posztóból készül.

Nagyon jól hat például egy barna és zöld csikos, ékbe szabott cheviot szoknya, zöldszínű szakkettel, melynek egyedüli díszét sima ezüstgombok képezik. A bibor, meggy- és mahagóni vörös kesztyűk is igen szépek, különösen fekete zsinórdíszszel. A zsinór egyáltalán igen divatos és nagyon előnyös a trotteur-szoknyákon hosszában, a ráncok között, vagy alul, az alj peremén 6-8 centiméternyi szélességben alkalmazva.

A blúz divatja, mint utcai divat, teljesen hátrébe szorult. A meleg időjárás dacára sem hordanak kabátka nélkül tarka selyem blúzokat az utcán. A lingotie-blúzok passe-par toutja azonban még mindig érvényes, különösen amióta a dusan alkalmazott irlandi csipke következtében oly nagyon felszökött az árak. Csak hogy ezeknél a blúzoknál és a derekknál általában az eddig kötelező félrövid ujjak a csuklóig érő, elszűkített hosszú ujj válja fel.

Vera-Violetta.

Szenzációs házasság.

Az államtitkár vig özvegye.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 21.

A Lipótváros társaságát — amint fővárosi tudósítónk írja — már hetek óta egy szenzáció, jobban mondva egy készülő szenzáció tartja fogva. A szenzáció házassági szenzáció, egy leendő házasságé. A vőlegény egy hatvan éven túl való, a menyasszony sem fiatal leány már, ellenben szép asszony, nagyon szép asszony. Olyan, akinél ez nem pusztán bók, hanem egy egész város által elősmert valóság. Igen, mert a menyasszony egy Budapestszerte ismert szép asszony.

A leányneve — ma is ezen a néven népszerű a szép asszony — valamikor fogalom volt. A szép asszony vagyis akkor leány, a legelső társaságokba volt bejáratos. Apja tekintélyes kereskedő volt, egyik fővárosi kerület képviselője, Tisza Kálmánnak intímusa, a magyar zsidóságnak egyik vezető embere. Három gyermeke volt a neves politikusnak, két fia — az egyik főülök Párisban két esztendő előtt öngyilkos lett — és egy leánya. A leány kezéért vetekedett akkor a fél Lipótváros. Sőt még annál is több. Egy gróf, akkoriban az egyik ellenzéki párt vezére, (később miniszter is lett), az országnak egyik legnagyobb szónoka. Mondják, — hisz nem ma történt a dolog — hogy a gróf komolyan szerelmes volt a szép leányba és az is szívesen ment volna férjhez a grófhoz. De hát az apja nem engedte. A vallás miatt. Az apa nem egyezett bele, hogy a leánya kitérjen, polgári házasság még akkor nem volt.

Innét kezdve elváltak a gróf és a szép leány utjai. A gróf később egy osztrák grófnőt vett el, miniszter lett és a szép leány is egy regényes életet vezetett által. Férjhez ment. Legelőször — mert utóbb még többször cselekedte ezt meg — egy gazdag szeszgyároshoz ment férjhez. Ebből a házasságából egy leánygyermek származott, de egyébként a házasság nagyon szerencsétlen volt. A szép asszony családott férjében. Otthagyta, külön élt tőle. Amikor pedig az asszony apja, a képviselő meghalt, a gazdag örökösöd elvált az urától, akit nem szeretett.

Az apa már nem élt és az asszony most nyugodtan, akadály nélkül hagyhatta el ősei hitét. De most már nem a gróf kedvéért. A gróf már nő volt és az anyai applommbal elvált asszony egy előkelő gentryhez ment férjhez. Ez a házasság nem volt szerencsétlen. Az

uj férj — nyilván a felesége vagyona révén — főrendiházi tag lett és a híres szép asszony társadalmi ambícióját is kielégülte. Ez a házasság tehát nem volt boldogtalan, csak rövid volt. A házasság ötödik évében a szép asszony második ura meghalt.

A másodikát követte a harmadik. Az egy császári és királyi kamarás volt. Ujra méltóságos ur. És az asszony: méltóságos asszony ismét néhány évig. Csak néhány évig, mert talán az egykori képviselő híres szép leánya elvált harmadik urától, a kamarástól is.

Hogy mért vált el, azt csak most tudják igazán, most, hogy a szép asszony — aki még mindig nagyon szép és akinél ez többet mond közönséges bókknál — újra férjhez megy. Ezúttal negyedszer.

Hogy ki a vőlegény? Istenem, hát nem egészen fiatal ember. Kicsit a hatvanon is túl van, de nagyon elegáns aglegény. Az eleganciája szinte vetekszik a menyasszony szépségével. Mondhatni, hogy még ma is egyik irányítója a férfidivatnak. Monoklija, nyakkendői, a kabát oldal sebéből kikandikáló zsebkendője és különös szerkezetű cilindere föltűnést keltenek minden délután, valahányszor a fiatalosan öreg kegyelmes ur Gerbeaudnál megjelenik. Igen, mert az öreg ur kegyelmes. Több mint tíz évig volt államtitkár és amikor január huszonehatedikét is elsodorta, a király báróvá és kegyelmes urrá tette meg.

A vőlegény báró, kegyelmes ur és aglegény. A menyasszony igen szép, igen gazdag és most negyedszer menyasszony. Valószínű, hogy utóljára. A báró kiváló, kellemes világi, akinek oldalán a szép asszony talán megtalálja, amit egész életén át hiába keresett — a boldogságot.

Affér egy ebéd miatt.

Wekerle és a zsidók.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 21.

A király születésnapján, október tizenhétcadikán Wekerle miniszterelnök ebédet adott, melyre meghívta az összes hitfelekezetek képviselőit, kivéve a budapesti főrabbit, aki 39 éven át eddig mindig hivatalos volt a király-ebédre. Az elmaradt meghívás okáról az *Egyenlőség* e heti száma a következő érdekes dolgokat írja:

Ság Manó dr. országgyűlési képviselő egy látogatása alkalmával, melyet a válás- és közoktatásügyi miniszterrel tett, alkalmat keresett arra, hogy Apponyi Albert gróf ő excellenciája előtt megjegyezze, mily hibás lépés volt a magyar zsidóságot brüszkírozni azzal, hogy a király születésnapja alkalmából tartott miniszterelnöki ebédre a zsidó felekezetűek egyházi képviselőjét nem hívták meg. Apponyi Albert gróf erre így felelt:

— A dolog nem ismeretlen előttem. Öfelsége születésnapja után néhány nappal, Eberhardon, ahol akkor tartózkodtam, telegramot kaptam az *Egyenlőség* szerkesztőségétől, amelyben arról értesítettek, hogy Budapesten azt állítanák, mintha a miniszterelnök ő excellenciájának én javasoltam volna, hogy ez évben a király-ebédre zsidó papot ne hívjon. Én erre röviden csak ezt telegrafáltam vissza: Mily jogon tételeznek föl rólam ily ostobaságot? Apponyi.

Ez a magyarázat Ság Manó dr. országgyűlési képviselőt nem elégitette ki teljesen. Tovább firtatta a dolgot és éppen kapóra jött neki az, hogy Wekerle Sándor dr. miniszterelnök a képviselőházban megszólította és egy a

minap megjelent gazdasági brossurája miatt gratulált. Az alkalom megvolt. Ság Manó dr. tehát szóba hozta a miniszterelnök előtt is, mily kellemetlenül érintette a magyar zsidóságot az, hogy az a megszokott meghívás elmaradt. Wekerle dr. erre így felelt:

— Én ártatlan vagyok a dologban. Mint eddig mások is, én is, ezúttal is kiadtam a meghívandók listáját, amelyben benne volt a pesti hitközség papjának, Kohn Sámuel dr.-nak a neve is. Csak hogy még a meghívók elküldése előtt feljött hozzám egy másik zsidó pap és azt mondta, hogy az a meghívás, mint helyi papot; őt illeti. Láttam, hogy itt differenciák vannak. Mivel a civódást, összeküldözést kerülni akartam, a kellemetlen szituációban úgy határoztam, hogy egyik papot sem hívtam meg. A régi papot nem sérttem azzal, hogy mást hívtak, azt a másikat meg, aki a meghívást reklamáta, nem bántom azzal, ha a réggit mellőzöm. Tehát egyik papot sem hívtam meg.

Akiről Wekerle nyilatkozatában megemlékezik, nem lehet más, mint Kiss Arnold dr., a budai főrabbi. Egy újságíró ezért ma fölkereste a költő főrabbit, aki az Egyenlőség közleményére a következőket válaszolta:

— Visszautasítottam a támadást. Én Wekerlével nem beszéltem.

Ság Manó dr. újra nyilatkozik. Nyilatkozatában kijelenti, hogy Wekerle nem említette neki Kiss Arnold dr. nevét, hanem azt mondta, hogy illetékes zsidó körök szoltak Kiss meghívása érdekében. Ekkor határozta el a miniszterelnök, hogy egyik főrabbit sem hívja meg a király-ebédre.

SPORT.

Az aradi löversenyek.

(Második nap)

Arad, október 21.

Nagy és előkelő közönség gyönyörködött vasárnap délután a Csálai erdő alatti gyepen a futtatásokban. Az egyes futamok így folytak le:

I. *Kurticsi díj*. Sikverseny. Elsőnek 1000, másodiknak 800, harmadiknak 200 kor. Adja a földmivelésügyi miniszter. Távolság 3200 m. Első lett Acharné, lov. Sibirik Sándor hadnagy, második Claymore lov. Csárán Zoltán, harmadik Recept lov. Reök István főhadnagy. Tot.: 4: 8, 10: 21.

II. *Hadseregi akadályverseny*. Elsőnek 1000 és tiszteletdíj a győztes lovasának, másodiknak 800, harmadiknak 100 kor. Adja az Aradi versenyegylet. Távolság 4000 m.

Első Emlék lov. Goldschmidt K., második Gosse, lov. Sibirik hdgy, harmadik Nifallor, lov. Sárdi Tibor hdgy. Indult öt ló. Tot.: 4: 27, 10: 69.

III. *Eladóverseny*. Elsőnek 1000, adja az urlovasok szövetkező és másodiknak 200 kor. egyleti díj. Távolság 1600 m.

Első lett Malmaison lov. Klischa, második Seprősi ménés Diana II. lov. Sándor. Tot.: 4: 5, 10: 14.

IV. *Simándi nagy akadályverseny*. Elsőnek 1800, másodiknak 300, harmadiknak 200 kor. Adja a földmivelésügyi miniszter. 300 korona egyleti díj.

Első lett Esterházy Lajos gróf Bóthá-já, lov. Baich Péter br., második Baich István br. Nórája, lov. Sibirik, harmadik Fanta Géza Wight-je, lov. Krause. Indult négy ló. Tot.: 4: 18, 10: 38.

V. *Altisztek gátversenye*. Elsőnek 50, másodiknak 30, harmadiknak 20 kor. Az Aradon állomásozó 12 ik huszárezredből altisztek számára rendezve.

Első díjat kapott Sárközi őrmester, másodikat Diószegi közhuszár, harmadikat Szabó szakaszvezető.

Tot.: 4: 28, 10: 58.

Bomlik a 48-as párt.

A kvótaemelés és a kiegyezés körüli nyilatkozatok nem nyugtatták meg sem az ország közvéleményét, sem a függetlenségi pártot. A pártból egymás után lépnek ki a képviselők.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 21.

Az országra nézve lealázó, szégyenteljes kiegyezés és a kvóta nem várt fel-emelése hamarosan megtermette gyümölcsét. Ennek a gyümölcsnek a koalícióra nézve fanyar íze van ugyan, amennyiben megbolygatja a szép csatarendeket, amelyek mindenre készen sorakoztak a kormány háta mögött, de a nemzet előreláthatólag csak hasznát fogja látni annak a bonyodalomnak, amelyet a Wekerle-Kossuth kabinet által kötött kiegyezés teremtett. Ma már világosan láthatók a kormány végzetes baklövéseinek következményei. Míg néhány nap előtt a koalíció vezetői abban a hiszemben voltak, hogy a pártok ellenkezés nélkül beveszik a feltálat maszlagot, ma már — keserűen bár — de konstataálni kénytelenek, hogy a kiegyezés megkötése nagy vérvesztést jelent a koalíciós kormányzatnak. Noha a mindenre kész mamelukok hatalmas sora egyelőre szilárdan áll Wekerléék háta mögött és csak a kulisszák között nyilvánítja véleményét, amely éppenséggel nem kedvező a kormányra nézve, vannak még a koalícióban független, szabadgondolkodású, intakt elemek, amelyek nem hajlandóak tétlenül nézni az országos gyalázatot, nem elégsznek meg azzal, hogy a kulisszák mögött nyilvánítsák véleményüket, hanem kikiváncokznak a nyilvánosság elé, hogy itt hallassák kemény, kiméletet nem ismerő, de teljes mértékben jogos és igazságos kritikájukat.

A koalícióból kikiváncokzók száma egyre nő és ha csak időközben a kormánynak valamely trükk révén nem sikerül az elégedetleneket lecsillapítania, úgy rövid időn belül olyan felfordulásban lehet része az országnak, amelyhez képest a darabont-korszak a rend valóságos mintaképe volt.

Am ha sikerülne is a csendes forradalom ideiglenes lecsillapítása, annyi már bizonyos, hogy új pártalakulásoknak nézünk elébe, amelyek hamarosan meg fogják változtatni a magyar parlament és ezzel együtt a magyar politika képét. A koalíciós kormány nemsokára azon veheti magát észre, hogy egy erős, melléktékinteteket nem ismerő ellenzékkel áll szemben, amely nem taktikázik, nem játssza a hivatalos ellenzék szerepét, hanem nyílt sisakkal megy a küzdelembe, hogy döntő csapást mérjen a mostani agyaglábu rendszerre.

Hentaller kilépése.

Hentaller Lajos képviselő Kossuth Ferenchez, mint a függetlenségi párt elnöke levelet intézett, amelyben bejelenti, hogy a pártból kilép, mert nem hajlandó a kiegyezést még azon felvilágosítások után sem elfogadni, a melyeket Kossuth a párt legutóbbi konferenciáján tett. Hentaller azt írja, hogy a kiegyezés közjogi vívmányai a valóságban nem érnek semmit sem. Nekünk nem kellene papirosvívmá-

nyok, hanem tényleges intézmények. Kijelenti továbbá, hogy a kiegyezés nem szerezte meg nekünk a közgazdasági önállóságot, hanem a közösség körét még tágitotta. Így a börzereformot Ausztria parancsára kell megcsinálnunk. A cukorkérdés új szabályozása által a magyar cukoripart tönkreteszik. Továbbá, midőn Magyarország kötelezi magát arra, hogy az önálló bank felállítsa, a közös költségekhez való hozzájárulást arányban kell teljesítenie, ezen bank felállítását örök időre lehetlenné tettük. Hentaller így zárja sorait:

Te, igen tisztelt elnök ur, *nem vallotad be becsültesen gazdasági vereségünket és midőn közgazdasági bagatelleket közjogi vívmányok gyanánt mutatsz be, az országot oly illúziókba ringatod, a melyeknek megvalósulásában magad sem tudsz hinni.* Hentaller azt írja továbbá, hogy a magyar kormány még soha sem kötött ilyen kiegyezést. A régi szabadelvű kormányok csak rossz kiegyezést kötöttek, a mostani azonban egyszerűen *lealázó és szégyenteljes.*

Azt az egyezséget, amelyet a kormány az Ausztriával való gazdasági viszony rendezésével kötött én, Magyarország érdekeivel annyira ellentétesnek és annyira a függetlenségi párt és az általam állandóan hirdetett elvekbe ütközőnek tartom, hogy semmi körülmények között meg nem szavazhatom.

Élénken emlékezem még a mult évi budget-vitára, amely alatt egy-egy hosszú beszédben *ígéretet tettem arra nézve, hogy az ország gazdasági függetlenségét kivivod.* Az egész ország bizott ebben az ígéletben, mert te tetted, *annál megdöbbenőbb tehát az a kiábrándulás, amelyet mindenkinek okoztál, amikor ilyen kiegyezés megkötéséhez hozzájárultál.*

Ami ezután következik, annál erősebb igazságot még senki sem mondott Kossuth Ferenc szemébe:

A Kossuth néven helyre nem hozható csorbát ütöttél és az országnak nem tettél szolgálatot, mert nemcsak, hogy nem vitted közelebb a gazdasági önállósághoz, hanem a gazdasági közösség körét szélesítetted ki.

Levelét azzal végzi Hentaller, hogy ő ezen az uton tovább nem követheti Kossuth Ferencet, mert ezen az uton az ország függetlensége nem valósítható meg.

Ha kell, — írja — *Veled szemben is küzdeni fogok Magyarország függetlenségéért, amely nekem mindig politikai programom volt és amelytől a Te felvilágosításaid után sem tudok eltántorodni.*

Ujabb kilépések.

A függetlenségi párt ma este Thaly Kálmán elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen az elnök bejelentette, hogy Dobroszláv Péter, a csákovai kerület képviselője szintén bejelentette kilépését a függetlenségi pártból. Majd Dési Zoltán pénzügyi államtitkár bejelentette, hogy állását politikainak tekintti és hogy áll vagy bu-

kik a kormánnyal. Ezután a párt megválasztotta a kvóta-deputáció tagjait.

A komáromi függetlenségi párt ma értekezletet tartott, amelyre meghívták a város országgyűlési képviselőjét, Szász Józsefet is, aki ismertette a kiegyezés tartalmát és *hevesen kikelt a kvóta felemelése ellen.* Szász József fejtegetései egyhangú helyesléssel találkoztak és a tetszés különösen akkor tört ki, amikor Szász József bejelentette, hogy *kilép az országgyűlési függetlenségi pártból.*

Az értekezlet ezután Szász József indítványára kimondta, hogy *tiltakozik a törvénytelen kvótaemelés ellen és ezen az uton tovább nem hajlandó a kormányt követni.*

Szász József holnap bejelenti Kossuth Ferencnek a pártból való kilépését.

Nagy György, aki már pénteken bejelentette kilépését és erről táviratilag tudatta a választóit, kerületéből ma az alábbi táviratot kapta:

Elitéljük a kvótaemelést. Pártkörből való kilépésedet hazafias cselekedetnek tartjuk és osztozunk elhatározásodban.

Tiltakozó gyűléseket tartottak a ceglédi és a szentesi függetlenségi polgárok is és valószínű, hogy kilépésre bírják majd képviselőiket.

Eötvös is haragszik.

A rossz kiegyezés és a kvóta ok nélküli felemelése még Eötvös Károlyt is kihozta a sodrából, pedig a vajda tudvalevőleg nem sokat törődik már a politikával, inkább a szépirodalomnak él. De most meg fog történni a nagy csoda: Eötvös Károly annyira felháborodott, hogy vidéki körútra készül, amelyen éles bírálatban részesíti majd a kormány eljárását. Aki ismeri Eötvös Károlyt kényelmes természetűt, amely irtózik az utazásoktól, az kelőképpen értékelheti a vajda elhatározását.

A Nap értesülése szerint nemcsak Eötvös Károly készül akcióra, hanem Bánffy Dezső báró sem marad tétlen. A volt miniszterelnök a képviselőház holnapi vagy holnaputáni ülésén nagy beszédet fog mondani, amelyben *pontról pontra rámutat majd a kormány árulásaira* és állítólag azt is be fogja jelenteni, hogy *lemond mandátumáról, mert nem akar egy olyan parlament tagja lenni, amely az országot a teljes romlásba viszi.*

Popovics a kiegyezésről.

Pozsonyból jelentik: Popovics Sándor pénzügyi államtitkár vasárnap megjelent választóinak körében és a tiszteletére rendezett kedélyes vacsorán nyilatkozott a kiegyezésről. A kiegyezés megkötése után választói — ugymond — joggal intézhetnek két kérdést hozzá. Az első kérdés az, hogy kedvezőnek tartja-e a kiegyezést? Erre *nemmel* válaszol és ezt a választát egy német mondással indokolja meg, a mely így hangzik: Auch das beste ist gerade gut für das Vaterland. A hazára nézve a legjobb is csak jó.

Arra a kérdésre, amely szintén jogos: hogy ő megkötötte-e volna a most megkötött kiegyezést, *határozott igennel* felel, mert a kiegyezés megkötésével tíz évi bizonytalanságnak vetettek véget.

Nagy Emil beszámolója.

A függetlenségi képviselők egy része beszámolóról jött ma haza. Azonban nem

annyira ők számoltak be, mint inkább érdeklődtek a vidék hangulata felől és most itt, a központban számolnak be arról, hogyan fogadja a nép a kiegyezést, a bankkérdés megoldását és a kvótaemelést.

Az eredmény az, hogy a hangulat nagyon vegyes. Vannak vidékek, ahol az elvont közgazdasági ügyek kevés érdeklődést keltenek, máshol azonban máris mutatkozik bizonyos izgalom a kvótaemeléstől.

A tegnap volt beszámolóik közül nagy érdeklődéssel emlegették a Nagy Emilét, amely Jászkiásra volt. Nagy Emil tudvalevőleg mintegy vezére a koalíció ama csoportjának, amely a kiegyezés elfogadtatásán dolgozik. Beszámolójában elsősorban azt emlegette, hogy az országnak most óvatosan kell viselkednie, mert ezt parancsolja a nemzetközi helyzet. Azután kifejtette, hogy megszavazza a kiegyezést, mert meg van róla győződve, hogy az adott körülmények között jobb szerződést nem köthetünk volna.

Ezt a beszámolót úgy emlegették, hogy mintegy utmutató azok számára, akik választók előtt határozottan a kiegyezés mellett akarnak nyilatkozni.

Érdekes, hogy az egyik képviselő, Csányi Sándor beszámolóján jelen volt a napokban disszidált Nagy György is. Kormányellenes kijelentések azonban nem hangzottak el.

Nagy Sándor is kilép.

A nagylaki kerület országgyűlési képviselője, Nagy Sándor dr. ma Aradon többek társaságában határozottan kijelentette, hogy ő sincs megelégedve a lealázó kiegyezéssel és a kvóta felemelést semmi körülmények között sem szavazza meg. Miután pedig tudja, hogy ilyen körülmények között nem maradhat meg tovább a függetlenségi pártban, eltökélt szándéka, hogy kilép a pártból és ezen elhatározásáról már valószínűleg holnap levél útján értesíti Kossuth Ferencet. Nagy Sándor kilépése után valószínűleg nyomban beszámolót tart kerületében, ahol ki fogja fejteni kilépésének okait és választóinak szankcióját kéri majd álláspontjához. Nagy Sándor abban a biztos tudatban van, hogy választói nem fogják dezavualni, ám ha még sem fogadnák szívesen elhatározását, úgy kész mandátumáról is lemondani, de sem a kiegyezést, sem a kvóta felemelést nem szavazza meg.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: A madarász, operette. (Bérlét A.)
Szerda: Nászinduló, színmű. (Bérlét B.)
Csütörtök: Kis szökevény, operette. (Bérlét C.)
Péntek: Kis szökevény, operette. (Bérlét A.)
Szombat: Fátum, színmű. (Bérlét B.)

Kócián hangversenye.

Diadalmas művészi körújjában tegnap másodszor kereste fel Kócián, a cseh csodahagedűs Aradot, hogy szédületes hegedűjátékával ha lehet, még jobban belevéssze magát az aradi zeneértők emlékezetébe. Sikere most is szenzációs volt. Teljes három óra hosszat tartott hangversenye, mely a ráadásokkal 18 hegedűszámából állt. A legfrenetikusabb hatást most is Sarasate Cigánydalaival és a Boszorkánytáncnak szédületes előadásával aratta. Kócián játéka különösen a Boszorkánytánc előadásában olyan abszolút befejezett, melynek fokozása többé

nincsen. A hallgatóság valósággal rabja lett Kócián művészetének és ki nem fogyott az ünneplésből.

Nagyon sikerült szereplése volt Kócián zongorakisérőjének, Weszelszkynek. Elsőrangú művész, aki önálló számaival is nagy sikert aratott. A Kócián hangverseny egy aradi zeneszerzőnek is sikert aratott. László tanárnak egy nagyon értékes hangverseny darabját adta elő Weszelszky, kitűnő interpretációban. A közönség az előadó művész mellett a szerzőt is lelkesen meglapította.

H. G.

A reklámházaspár.

Pánik a kabaretben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

Máhr Nándor, milliomas, volt de már nem az hanem egyszerű kabareténekes. Máhr Nándoré szül. Keleti Juliska valamikor színésznő volt és újabban, miután férje felváltotta az utolsó huszkoronást is, ismét beállt kabareténekesrőnek. Ez az eset magában véve nem szenzációs. Sok milliomas felváltotta már az utolsó huszkoronást, sok volt színésznő állott már be a kabaretbe, ép oly kevés kvalitással mint Máhr Nándorné szül. Keleti Juliska.

Hogy a lapok mostanában mégis sokat foglalkoztak az állítólag való életben levő Máhrékkal, az részint a házaspár kitűnő reklámérzéke, részint egy nem létező revolvernek köszönhető, amelyjvel a kabareténekes Máhr vásárnap délelőtt tizenkét óra tizenöt perckor le akarta löni a kabareténekesnő Máhrné, szül. Keleti Juliskát.

Legalább ilyen kijelentést tett a kabareténekes Máhr és lőn nagy izgalom az Andrássy-uti és a teréz-köruti kabaret két árkán, amelyek mint konkurrens farkasvemet néznek ugyan, de a közös reklám jól esik mindkét vállalatnak. Ismételjük, nagy vala az érdeklődés, amely vásárnap délelőtt tizenkét óra tizenöt perckor telőpontját érte. A riporterek és a nagy közönség egész tömege várta, hogy miképp sül el a lövéses affér, amelyben a lelövött szerepét Máhrné szül. Keleti Juliska játszotta volna. Izgatottan, remegve várták az eredményt és amikor a kitűzött időpont elmúlt, megkönnyebbülve lélekzettek fel, mert Máhr, dacára fenyegetésének, nem lőtt és így Máhrné szül. Keleti Juliska lelövetlen állapotban maradt, ami a szenzáció szempontjából nem érdekes ugyan, de Máhrné szül. Keleti Juliska életének szempontjából igen.

— Már most mi lesz? — kérdezték tizenkét óra tizenöt perckor. — Lő-e Máhr, vagy nem lő?

A közönség kíváncsisága csakhamar kiélegetést is nyert. Este tíz órakor Máhr, mint néző megjelent az Andrássy-uti kabaretben. A kabareténekes megjelenése természetesen feltűnt és a közönség lázas izgalommal várta az ügy fejleményét, amely Pálmay Ika személynében csakhamar meg is jelent. Az egykor és most is ünnepezt diva remegő hangon jelentette be, hogy Keleti Juliska férjét Máhr Nándorné időközben elájult és így ő lép fel helyette.

Ez történt a nézőtér előtt, a kulisszák mögött pedig ez történt:

Egy újságíró nyomban besietett Keleti Juliska öltözőjébe, ahol őnagysága tényleg ájultan feküdt, de amikor az újságírót megpillantotta, nyomban félretette ájultságát és remegő hangon bár de kedvesen mondta:

— Én félek, nagyon félek, komolyan félek, mert ő bizonyára azért jött, hogy lelőjön. Azt

mondják, hogy két revolver is van nála: egy a kabátjában, egy a nadrágjában. Bizonyos, hogy le akart löni. Ha nem hiszi, kérdezze meg tőle. Egyébként félek, nagyon félek. Legyen szíves kísérjen ki a villamosig.

Az újságíró készséggel eleget tett a művésznő kérésének. Kikísérte a villamosig azzal az elhatározással, hogy szükség esetén fel fogja Máhr Nándor golyóját. A golyófelfogas szükségére azonban nem forgott fenn, mert Máhr, mint utóbb kitűnt, revolvert nem, csak egy Keleti Juliskáért dobogó szívet hozott magával, amelyben egyelőre nincs még golyó.

Legalább így mondta Máhr, akit az újságíró szintén megintervjuolt:

— Higyje el — szólott — fáj nekem, amit a feleségem tesz. Feljelentett a rendőrségnél, minden ok nélkül. Gyilkossággal vádol, holott ő gyilkolta meg a szívemet. Mert én még mindig szeretem őt, oly kimondhatatlanul, hogy eddig nem is mondtam ki. Ezt bemondhatja neki. Most pedig egy szívesre kérem: kísérjen ki a villamosig.

Az újságíró arra a férjet is elkísérte, miközben Máhr még a következőket mondta:

— A feleségem nem tud megérteni. Amíg pénzem volt, azt hittem, hogy megért, de miután felváltottam az utolsó huszkoronást is, kénytelen voltam a szomorú valót konstatálni. Ő ugylátszik nem engem, hanem a pénzemet értette meg. Igaz, hogy ennek szebb a csengetése...

Egyébként holnap ismét a Máhr házaspár jegyében indul meg a nap. Holnap reggel lesz ugyanis a törvényszéken az első békeltetési tárgyalás. Hogy megbékülnek-e, nem tudjuk, bizonyos azonban, hogy akár így lesz akár úgy: mindkét kabaretpénztár jól jár. Ez a Máhrék érdekes története...

Az iparosság és a munkáspénztár.

A közgyűlési kiküldöttek választottak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

Az aradi munkásbiztosító pénztár tegnap délelőtt tartotta meg azt a jelentős közgyűlést, amelynek megtartása és a napirendjére tűzött fontos választások megojtása egyik főfeltétele a pénztár-képviselőkének az országos pénztár közeli nagygyűlésén. Az iparosság-nak, a munkásbiztosító pénztár emez új, hatalmas elemének a pénztár vezetőségével szemben elfoglalt ismeretes álláspontjánál fogva az iparos munkaadók közgyűlési kiküldöttei valamennyi tiszteletbeli állásnál változatlanul győzelemre vitték jelöltjeiket, amit lényegesen megkönnyített az a körülmény, hogy minden fontosabb pozícióra az iparosság elitjéből kikerült és nagy testületek élén álló férfiakat jelöltek. A legnagyobb súlyt különben arra helyezték, hogy az országos pénztári kiküldöttek olyan iparosok választassanak, akik az országos közgyűlésen megállapításra kerülő kérdésekben alaposan ismerik az iparosság óhajait és érdekeit erőteljesen megvédik. A pénztár jelenlegi vezetőségével való antagonizmus mellett ez volt egyik főoka annak, hogy Cukor László pénztári elnök jelölésének mellőzésével kizárólag iparos küldötteket választottak.

A tegnapi választásokkal véget ért az aradi pénztár-újraalakulásának az a része, amely az országos pénztár alapszabályainak mealkotása előtt keresztülvihető. Minthogy most már teljes az igazgatóság s az elnökség intézkedési joga is megszűnt, Cukor László elkeresztetnek látja az időt, amint ismételtén kife-

jezett szándékának megvalósítására, hogy az elnökségről lemondjon.

Cukor lemondásáról ma már befejezett tényként beszéltek az érdekelt körökben miért is; az *Aradi Közlöny* egyik munkatársa ma kérdést intézett Cukor Lászlóhoz, hogy vajjon mi igaz a lemondásáról kolportált hírekből?

Cukor László erre a következőket mondotta:

— Tény, hogy a betegségyelőpénztár elnöki állásáról le akarok mondani. Egyelőre még nem adtam be lemondásomat, de ez csak órák kérdése. Tévedés volna azt hinni, hogy lemondásom a tegnapi választások eredménye. Én már régen elhatároztam magam erre, mert ez az állás, amely tiszteletbeli volt a mellett is súlyos teherrel jár, erősen elvon üzletemtől és magánétekenységemtől. Hogy ennek dacára eddig nem mondtam le, annak az a magyarázata, hogy *nobile officiumnak* tekintettem állásomat, amelyet nem akartam addig elhagyni, amíg az újraalakulás nehézségein túl nincsen. Könnyű lett volna elhárítanom a felelősséget magamról, de nem tettem. Sőt megvallom, hogy állásomnak megtartottam volna tovább is, tudniillik addig, amíg a pénztár és az orvosok között kiélesedett ellentéteket elsimíthattam volna, ami nekem bizonyára sikerült volna, egyrészt, mert az orvosok nagyrészt személyes barátság fűz, másrészt, mert egy, mindkét felet kielégítő tervezetet dolgoztam ki. További megmaradásommal azonban csak akkor lett volna értelme, ha tiszteletbeli állásomban minden oldalról jóakarattal találkozom. Mivel azonban az utóbbi napokban többször egyenesen megtámadtatásoknak is voltam kitéve s mivel én, mint kereskedőember, nem azért vállaltam tiszteletbeli állást, hogy elnézéseket szerezzek magamnak: elhatároztam, hogy lemondásomat a legközelebbi napokban benyújtom, anélkül, hogy az orvosügyet rendezném. Az új elnök választása tehát már a közeli órákban aktuális lesz.

A tegnapi közgyűlésről egyébként az alábbi tudósítást adjuk:

Cukor László igazgatósági elnök a nagy számban megjelent közgyűlési kiküldöttek üdvözlése után a jegyzőkönyv vezetésével Bak Sándor ügyvezető iktárt bizá meg, hitelesítésére pedig *Steigerwald* Alajos munkaadói és *Váradi* Alfréd alkalmazotti kiküldöttest kérte. Miután még jelentette, hogy az iparhátságot a közgyűlésen *Varjassy* Lajos dr. rendőrfogalmazó képviseli, Cukor László elnök ismertette a tárgysorozatot, amely a munkahivatal rendelete értelmében kizárólag a szükséges válaszások fogantatására szorítkozott.

A közgyűlés erre közfelkiáltás útján megválasztotta a munkaadói és kiküldötti szavazatszedő bizottságokat s a közgyűlés főlfüggeztése után nyomban meg is kezdődött a vitkos szavazás. Az ülésnek újra való megnyitása után *Steigerwald* Alajos és *Váradi* Alfréd bizottsági elnökök előterjesztették a szavazások eredményét, ennek alapján pedig az elnök az alábbiakat hirdette ki megválasztottaknak: A munkaadói kiküldöttek részéről igazgatósági tagok:

Steigerwald Alajos, *Reinhart* Gyula, *Reisinger* Sándor, *Szathmáry* Károly, *Szántay* Lajos, *Höng* O tó Póttagok: *Kohn* József, *Probszt* Mihály, *Schäffer* Richárd egyenkint 98 szavazattal. Fe ügyelő bizottsági tagok lettek: *Barthi* János 97, *Steiger* József 78 szavazattal. Választott bírósági ülnökök lettek: *Balogh* Dávid, *Biró* Ernő, *Czeiler* István, ifj. *Czeiler* István, *Frank* József *Fodor* Zsigmond, *Sebessy* Ferenc, *Stoll* Béla, *Tenner* Lajos és *Weisz* Márkus. Helyettes ülnökök: *Eperveln* József, *Glück* Dezső, *Glück* József, *Ráthy* Viktor, *Szabolcsky* László.

Közgyűlési kiküldöttek az országos pénztárhoz: *Steigerwald* Alajos 80, *Reinhart* Gyula 84 *Reisinger* Sándor 79 szavazattal. Pótkiküldöttek: *Szathmáry* Károly, *Biró* Ernő és *Szántay* Lajos. Cukor László 25, *Frick* József és *Höng* O tó pedig 18—13 szavazatot kaptak.

A munkásság részéről megválasztottak ülnökök: *Albert* Dániel, *Balázs* János, *Barany* I Ferenc, *Csilag* Béla, *Fladelfi* Adolf, *Kolman* Ferenc, *Takács* Lajos, *Papp* János, *Schnee* Adolf, *Koncz* Ferenc. Helyettes ülnökök: *Do*

bay József, *Heller* István, *Láng* József, *Frank* János, *Schnus* Jakab. Igazgatósági póttagok lettek: *Hakk* József, *Novák* István, *Schill* Antal, *Messer* Mór. Fe ügyelő-bizottsági tagok: *Váradi* Alfréd, *Holló* János. Budapesti kiküldöttek: *Váradi* Alfréd, *Balázs* János, *Hakk* József Póttagok: *Albert* Dániel, *Holló* János, *Koncz* Ferenc.

Cukor László elnök ezután előterjesztette *Tenner* Lajos választott bírósági ülnöknek e tisztségről való lemondását, amelyet azonban a közgyűlés nem intézett el, hanem az igazgatóság elé utasította. E határozat kihirdetése után az elnök berekesztette a közgyűlést. *Váradi* Alfréd még kérte alkalmas munkásem bereknek pénztári tisztviselőkként való alkalmaztatását, amely kérését *Steigerwald* Alajos és *Reisinger* Sándor hozzászólásai után tudomásul vettek a kiküldöttek Határozatot a kérdésben nem hozhattak, mert a közgyűlésnek tárgyai csupán a választások voltak.

Anarkia Pécskán. Titkos izgatók. Megtámadott tanító.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, október 21.

Ópécskán néhány hét óta kellemetlen inzultusoknak van kitéve az ott lakó magyarság. A román legények tervszerűen üldözik őket és hogy az inzultusoknak eddig nem volt komolyabb következményük, az csakis a megtámadott magyarok bátorságának tudható be. A közbiztonsági állapotok elfajulása főleg arra vezethető vissza, hogy a csendőrség létszáma igen csekély és így nem tudja kellőleg ellenőrizni a kapcskodó legényeket, akik bizonyára nem a saját iniciatívájukból, hanem izgatók által felhuccelve, követik el nap-nap után kisebb nagyobb csinyjelket, amelyek egyenesen a magyarság ellen irányulnak.

Péntek óta négy ízben is megtámadásban volt része a magyarságnak a román legények részéről. Az inzultusokról az alábbiakat jelenti épécskai tudósítónk:

Jakab Imre állami tanítót tegnap este fél kilenc órakor, amikor a vasutállomásra hazafelé tartott, öt román legény megtámadta és megakarta verni.

— Dicső magyar! Pimasz magyar! kiáltották a legények, mire *Jakab* *revolvert* rántott és kétszer a levegőbe lőtt. A legények erre meghátráltak és gyáván megfutamodtak.

A tanító jelentést tett az esetről a csendőrnöknek, amely keresi a merénylőket, akiknek kilétét sejtik.

Ugyancsak tegnap éjjel tizenegy óra tájban egy táviratkihordót támadott meg hat román legény, miközben sértő szavakkal gyalázták a magyarságot. A postaszolga azonban nem volt rest és szintén *revolvert* rántott, mire a legények bátorsága nyomban az izukba szállt és futva menekültek a csillogó cső elől.

De nemcsak a magyarokat inzultálják a román legények, hanem még a saját fajukbeliket is megtámadták. Ópécskán több román van, aki nemrégiben áttért a baptista vallásra. Tegnap este a baptisták istentiszteletet tartottak, amelynek végétől a hívek hazafelé tartottak, de utközben vagy tíz legény megtámadta őket. A baptisták erre futásnak erdtek. Egy mezőcsösz, aki szintén a baptista vallás híve, bemenekült *Stern* József kereskedőkhöz. A legények erre meg akarták ostromolni *Stern* házát, de a kereskedő *revolvert* fogott és több ször kilőtt, mire a legények elmenekültek.

Még számos hasonló garázdálkodás történt egy hét óta Ópécskán, miért is szükségessé vált a csendőrség megerősítése. Valószínű, hogy ez már a napokban meg fog történni. A hatóság nyomoz a legények felbujtói után is, mert bizonyos, hogy a garázdálkodók mögött izgatók állanak.

A király lábbadozik.

Örvendetes hírek.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, október 21.

A vasárnap megerősítette a tegnapi jó híreket: a király állapota határozottan javult, s az orvosok azt hiszik, hogy a veszély most már teljesen megszűntnek tekinthető. A lázmentes állapotot semmiféle komplikáció nem zavarja, s az uralkodó hangulata is sokkal jobb, mint az előző napokban. Egy hivatalos távirat azt jelenti, hogy a király, ha javulása tovább is így tart, legközelebb néhány hétre a délvidékre utazik.

Ma érkezett telegramjaink a következők:

Bécs, okt. 21. (Délelőtti 10 óra.) A cs. és kir. távirati iroda arról értesül, hogy öfelsége az éjszakát köhögés és álmatlanság következtében kevésbé jól töltötte. A hurutos tünetek mindazonáltal csökkentek. Láz már nem lépett fel. A felség étvágya jó, erőállapota kielégítő.

Bécs, október 21. (Korr. Wilhelm.) A *Schönbrunn*-ból érkező hírek felette kedvezők és biztatók. A javulás tartós. Az álmatlanul eltöltött éjszaka következményei teljesen elmúltak. Egy különösen jól értesült személyiségtől arról értesülünk, hogy *ha volt veszély, az emberi számítás szerint megszűntnek tekinthető*. Teljesen indokolt az a feltevés, hogy az uralkodó már teljesen a javulás útján van. A betegség természetéből folyik, hogy a köhögés még nem szűnt meg. Bár az elmúlt éjszaka folyamán a köhögési inger gyakran bántotta az uralkodót és éjjel nyugalmában zavarta, a felség közérzete és erőállapota ma reggel kielégítőnek volt mondható. Aggodalomra nem adhat okot, ha a jövőben még néhány-szor arról érkezik hír, hogy az uralkodó éjjel köhögött és ez álmában zavarta. E tünetek a mulófélben levő betegségnek is sajátosságai. Megnyugtató és jó reményekre jogosító az a körülmény, hogy a láz tünetei már napok óta nem jelentkeznek és hogy a király étvágya mostanában igen jó, továbbá, hogy a jobb táplálkozás és a lázmentes állapot következtében az erőállapot is kielégítő. A hurutos jelenségek szombat óta szintén tűnőfélben vannak, ami arra enged következtetni, hogy a hurut továbbterjedésétől már nem kell tartani. Az uralkodó hangulata is sokkal jobb, mint a múlt hét végén. Ha a haladás kelőképpen halad előre, az uralkodó néhány hétre a délvidékre utazik. *Mária Valéria* főhercegnő ma este ideérkezett és holnap meglátogatja az uralkodót.

Bécs-ből jelentik: A *Fremdenblatt* kedvezőknek mondja a király állapotáról kiadott jelentéseket. A király állapotában a javulás tartós, öfelsége ma egész nap lázmentes volt. A király ma fogadta *Mária Valéria* főhercegnő látogatását.

A király állapotában tartós a javulás. Orvosai megengedték, hogy a schönbrunni kastély kisgallériáján hosszabb sétát tegyen. A király jó színben van, könnyed lépésekkel tette meg hosszú sétáját, könnyű katonai felöltőben, bot nélkül, Kerzl dr. kíséretében. A király néhányszor leült pihenni a fal mellett levő fotelokba. A királyt nem fárasztotta ki a séta, de orvosai kérésére lefeküdt és egy óráig pihent. Majd íróasztalához ült és hosszabb ideig dolgozott. Ha állapotában nem áll be változás, a király holnap megismétli a sétát. Orvosai este megvizsgálták és konstatálták, hogy a király lázmentes, hurutja pedig már szűnőben van.

Megszökött király.

Uralkodó kerestetik.

A becsületes megtaláló.

Az Aradi Közlöny távirati értesítése.

Arad, október 21.

Belgium királya ügyes kereskedőnek született. Kifüggő reklámot csinál magának a kalandjaival, a barátjával, sőt még a lányai is közreműködtek azon, hogy a belga királyi udvart a lapok szövegoldalsán reklámozzák. Szó sincs róla, ez a reklám pénzbe kerül de nem annyira, hogy Lipót belga király ki ne bírja. Lipót urnak, mint ügyes embernek megvan ez a jó szokása, hogy nem szeret fizetni. Kiforgatta a saját leányait is a vagyontukból. Előre megmondja azzal, hogy belezúrtak a belga udvarba, ne akarjanak a cím mellé vagyont is. Az kell Lipót papjának.

Az élelmes király most a hitelezőit részeltette a belga királyleányok sorsával. Az öreg ur unalmában tömörkedés adósságot csinált. Van egy csomó birtoka is, de a birtok értéke nem arra való, hogy a hitelezők zsebébe vándoroljon. A jó öreg király gondolt egyet és úgy tett, mint a csödbe jutottak szokták tenni, a kik a krach előtt a menthető felelősek, apóruk vagy a legközelebbi szomszédjuk ne érje irják. Lipót király, mint több újság megírja, minden ingatlan vagyont. — Kongó államnak ajándékozta. Ez a kis ajándékozás 30 milliónyi frank értékű vagyont kaparított el a hitelezők orra elől és most a belga korona-uradalmak fizetési képtelenek lettek. A hitelezőknek mindössze annyi jussuk maradt, hogy a korona adó csalafintaságán tetszés szerinti mértékben felháborodhatnak. Különösen felháborodhat Vut hers építőt vállalkozó ur, aki hat millió frankot szírt.

És Lipót ur, az élelmes király? Azt írják róla, hogy ismeretlen helyre menekült, nehogy a hitelezők felháborodása bemocskolja királyi palástját, amely alatt ezek a kisebb nagyobb csalafintaságok olyan szépen megférnek.

A király annyira ismeretlen helyen volt, hogy Brüsszelben már attól féltek, hogy a most folyó választások befejeztével nem lesz, aki a belga kamarát megnyissa. Az uristen azonban vigyáz rá, hogy ilyen szegényteljes esetek ne történhessenek: Lipót királyt ma megtalálták. Cleopold ugyanis Párisban van.

Ere a nagyszerű tényre a véletlen vezette rá a szimatoló újságírókat. Lipót automobilja ugyanis tegnap összedűlt az Ezer dr egyetemi tanár autójával. Az egyetemi tanár eleinte egy előkelő franciához nem illő szittkót akart kiadni, de a kelő pillanatban felfigyelt a királyt, akinek szintén nem történt baja. A

két férfi örömkönyezve borult egymás nyakába, mert az egyetemi tanár volt az, aki Vaughan bárónőnek, a király morganatikus nejeének a születésnél segédkezett, mikor a bárónő Lorméban egy egészséges, de morganaikus fiúgyermekkel ajándékozta meg az agg Cleopoldot.

Az összedűlés folytán támadt csődület természetesen rögtön odavonzott néhány riportert, akik siettek tudatni Brüsszellel a boldogító hírt: Lipót király megtalálását.

Apponyi Pikler ellen.

A boszuállás.

Az Aradi Közlöny távirati értesítése.

Arad, október 21.

A fővárosban ma tudományos és szabad-elvű polgári körökben olyan hír terjedt el, mely ha valóban bizonyul, alkalmas arra, hogy országos, sőt világraszóló botrány támadjon nyomában. A hír szerint, melyet ma még fentartással közlünk, Apponyi Albert gróf vallás és közoktatásügyi miniszter fegyelmi vizsgálatot rendelt el Pikler Gyula egyetemi tanár ellen. A fegyelmi vizsgálat oka az, hogy Pikler előadásában izgat a vallás és nemzet ellen.

A hírt, mint fővárosi tudósítónk táviratozza, érthető megütközéssel fogadták. Közismert és rég tudott dolog Apponyi klerikalizmusa, de ha tudták is eddig róla, hogy nem tisztelője a tanszabadságnak, senki nem gondolta, hogy azt megérteni képes. Apponyi tiszteli a tanszabadságot, de csak addig, míg a katedréről az ő elvált hirdetik, de nem retten vissza még a legreakciósabb eljárástól sem, ha arról van szó, hogy a hiúságán eszett sérelmet bármily címen megtorolja.

Apponyi boszút áll, vagy legalább is boszút akar állani Pikleren a pécsi kudarcért. És hogy személyes boszúvágyát a kielégítésre jöjnek az elcsépejt frázisek, hogy a nemzet és az egyház nevében meg kell sértetni a tanszabadságot. Ezentúl nemcsak a nép és középiskolákban, hanem az egyetemen is csak miniszterileg jóváhagyott elveket lehet, szabad, sőt kell majd tanítani.

Va é zínű szontan, hogy ez a legújabb fogás, — mert nincs rá más kifejezés — nem marad visszhang nélkül. Az igazi magyar tudományos világ a fegyelmi puszta hírére olyan demonstrációra készül, minőt még nem látott Magyarország. Mert a tanszabadság védelmében egyesülni fognak mindazok, kik bár ellenkező nézeteket vallanak, de az eszmék szabad hirdetésének jogát megsérteni nem engedik.

A készülő demonstrációban elsősorban a szabadgondolkodó magyar tanárok és a szociáldemokraták vesznek részt. Hatalmas, impozáns megnyilatkozása készül annak, hogy Magyarországon a gondolatot többé sem kormányozni, sem béklyókba szorítani nem lehet. És a magyarországi demonstrációt bizonyára támogatja a külföld állásfoglalása Apponyi ellen. Az ellen az Apponyi ellen, ki a békekonferenciákon és amerikai körútjában mint a liberális rajongója szerepelt, itthon pedig a klerikális törekvések szolgálatában most már az egyetemi tanszabadságot is meg akarja szüntetni. Kétségtelen, hogy az egész ország érdeklődéssel várja, vajon csakugyan igaza-e a hír, amelyet még Apponyiról is csak fentartással lehet elbínni.

HIREK.

Egy magyar család tragédiája.

Arad, október 21.

New Yorkban a hó kilencedikén öngyilkossá lett egy néhány évvel ezelőtt kivándorolt magyar kereskedő, meg a felesége. Rémi Mór körülbelül hat évvel ezelőtt vándorolt ki Amerikába. Budapesten a Schlesinger és Polakovics cégnek volt főhivatalnok, később megvált a cégtől és a Régi Posta-utca 20. számú házban önálló bizományi irodát nyitott. Hamar tönkrement. A hitelezőivel kiegyezett és áthajózott az új világba. A felesége, meg a tizenöt éves fia, aki Budapesten, a Markó utcai főgimnáziumnak volt a növendéke, követték az új hazába. Két évvel ezelőtt a fiu tüdőbajt kapott, amely gyorsan végzett vele. Egy évvel ezelőtt temették el Rémiék a gyermeküket, akit bálványoztak.

Azóta jóformán buskomorokká lettek. A folytonos bankodás rendkívül megviselte őket és a férfi a sok sirástól hályogot kapott a szemén. Ekkor elhatározták, hogy öngyilkosokká lesznek. Budapesten lakó rokonsikat levélben értesítették szándékukról és egyuttal tudatták Landau Márk newyorki közjegyzővel, hogy öngyilkosokká lesznek.

Landau rögtön a levelek vétele után elmentett Rémiék lakására, de már későn érkezett. Rémiék gondosan elrekesztették az ajtókat, aztán lezavarták a gázámpa csapját és kéz a kézben várták be a halált.

— A spanyol király balesete. Madridból táviratozzák: Alfonz spanyol királylyal, aki automobilon látogatta meg Lerida provincia néhány vázaradással sújtott vidékét, kis baleset történt. A midőn ugyanis egy folyón vert idiglenes hidon áthaladt, a hid beomlott, az automobil pedig a királylyal együtt a vízbe esett. A királynak semmi baja sem történt.

— Az íróársaság gyűlése. A Kölcsey Egyesület író-szakosztálya holnap, kedden délután hat órakor gyűlést tart az Iparosház üléstermében. A szakosztály ötös bizottsága délután öt órakor ülészik a Központi-szálló külön termében.

— Az Acsev. fizetésrendezése. Az Aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága tegnap, vasárnap délután ülést tartott, a melynek két fontos tárgya volt: a fizetésrendezési szabályzat elfogadása és a jövő év január 1 én nyugalmomba vonuló helyettes igazgató, Hegedüs László helyének betöltése. A fizetésrendezést illetőleg az igazgatóság mindenben hozzájárult a végrehajtó bizottság indítványához, amely egészen a Máv. által megállapított illetményszabályzatot fogadta el. A fizetésrendezés által az Acsev. évi kiadása mintegy 150,000 koronával növekszik. A nyugalmomba vonuló Hegedüs László helyét az igazgatóság Sármezey Endrével töltötte be, akit nemcsak szaktekintély volt, de páratlan érzelme és agilitása is méltóvá teszi erre az állásra.

— Podmaniczky Frigyes báró temetése. Budapesti tudósítónk táviratozza: Ma délután temették el örösi részvét mellett a Daák-éri templomból báró Podmaniczky Frigyeset. A temetésen a kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferenc, Darányi Ignác és Josipovich Imre miniszterek voltak jelen. A gyászoló közönség sorában voltak Széll Kálmán, Tisza István gróf és Fejérváry Géza báró is. A lelkes imája után a holttestet

Modern szerelem.

Oh jöjj lányka karjaimba
Szól az ifju édes szóval,
Gyöngé a te karod arra
Mond a lányka bús sóhajjal.

Gyöngé voltam, elismerem
De eröm mostan már kétszeres
Mert megedzett, hidd el, engem
Alföldi Fehér Keresztes Sós-
borszesz.

Az Alföldi fehér keresztes sósborszesz egyedüli gyártója az

Első Alföldi Cognacgyár

Részv.-Társ. Kecskeméten

Ő császári és királyi fensége József főherceg kamarai szállítója.

Óriási próbaüveg

csak 40 fillér.

Kapható:

G. Földes Kelemen

gyógyszertárában

Aradon.

Halottak napjára!

Özv. Imre Mihályné és Társa
élő- és művirág kereskedése

Arad, Forray-utca 5. sz.
(a Dreher sörfőzettel szemben)

Ajánlja a közelgő halottak napjára rendkívül nagy választékú

élő és művirág koszoruit.

Továbbá azonnal készít menyasszonyi és alkalmi csokrokat a legszébb kivitelben és a legjutányosabb árak mellett. 2184

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtunk tisztelettel

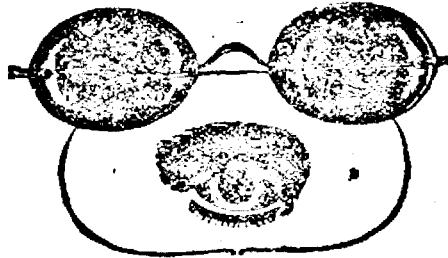
Özv. Imre Mihályné és Társa.

Elsőrendű látszerész üzlet.

DICK-SAMU

órás és látszerész

Arad, Andrassy-tér és Weitzer János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb árakon Raktáron tart mindennemű színházi látszeréket a legkülönbözőbb kiállításban, legfinomabb lorgnettek, orrcsüptetők és szemüvegek, arany, ezüst, nickel és tekenőbeka csont keretekben legjobb üvegekkel

Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben. 2413

Szemüvegek és orrcsüptetők orvosi rendelet szerint azonnal készíttetnek.

Egy jó karban levő 2 loerős
gázmotor
jutányos áron eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Permetező javítások elfogadtnak.
M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyu hengerből a bor utána cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbíttatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem renthatja, a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Selyő szelepekkel. Közsegeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéseért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beáll gummitörzők, kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbnak és jobbak, mint bármely más vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 290
Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű

Földes-féle Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrba ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak pártatlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

